

Warszawa, dnia 24 marca 1919

Osajm. 26/3 19

Poufne.

56815

Raport dzienny No.14

1/. Ośmiogłowa delegacja Ukraińska przyjechała dnia 10 marca do Aten.

2/. W związku z niepokojącymi wiadomościami z Węgier i wobec formalnego sojuszu między nowym rządem węgierskim a bolszewikami rosyjskimi wydaje się koniecznym wystąpić z żądaniem niezwłocznej, jaknajwydatniejszej pomocy militarnej i dyplomatycznej dla Polski. Informacje z Rumunji potwierdzają wiadomości o postępach bolszewizmu w Rumunji. Ze względu na liczne analogje w położeniu Rumunji i Polski, należy przyspieszyć zawarcie sojuszu polsko-rumuńskiego, celem jaknajściślej- szej kooperacji militarnej obu państw..

3/. /Z poufnego źródła/. Od listopada zeszłego roku prowadzą Niemcy przy pomocy pism wydawanych w języku polskim i rejonowanych agitatorów, gwałtowną propagandę antypolską na Górnym Śląsku. Ludności polskiej tłumaczone są szkody materialne, grożące w razie przyłączenia Górnego Śląska do Polski. W celu reagowania wychodzi ze strony polskiej na Górnym Śląsku pismo "Der weisse Adler".

Kucyk

Warszawa dnia 26 marca.

Poufne.

R A P O R T D Z I E N N Y Nr.15.

1. Wskutek skarg na postępowanie władz kontrolujących meldowanie się obcopoddanych Ministerjum Spraw Zagranicznych zwróci się do Ministerjum Spraw Wewnętrznych z żądaniem wprowadzenia odpowiednich zmian.
2. Wedle informacji otrzymanej od Sekcji Ekonomicznej Szwajcarja wypowiedziała traktat handlowy z Austro-Węgrami z datą 6 marca 1920. O ile likwidacja byłej Monardji zostanie wcześniej ukończona, Szwajcarja będzie się uważać za zwolnioną przed powyższym terminem. Ponieważ wypowiedzenie to dotyczy także byłego zaboru austriackiego przeto koniecznem byłoby aby Rząd Polski wobec tej sytuacji zajął na czas odpowiednie stanowisko.
3. Wyjazd Misji Notyfikacyjnej do Stolicy Apostolskiej został odłożony.
4. Raport p. Pułaskiego z daty Paryż 18 marca 1919 roku zaznacza trudności, ~~jakie~~ jakie sprawa polska napotyka ze strony Anglii. Trudności te przypisać można pewnym zaniedbaniom polskiej polityki w stosunku do Anglii. Charakterystycznem jest, że na podobne trudności natrafia również i Rumunja.
5. Polska delegacja kresowa w Paryżu (Pułaski, Bartoszewicz, Potoski) wniosła protest przeciw rozkazowi wystosowanemu do gen. Rozwadowskiego i Pawlenki i przeciw stawianiu na ~~jednej~~ ~~stwier~~ stopie Polski i Ukrainców.
6. Z Syberji nadeszły wiadomości, że w ostatnich czasach Francuzi przejęli od Czechów obowiązek aprowizowania wojsk polskich w Syberji, którego to obowiązku nie spełniają. Wojska polskie proszą o przysłanie poważnego delegata celem skonsolidowania całej akcji polskiej w Syberji. Z tych samych źródeł dowiadujemy się, że bolszewizm szerzy się także i w Syberji.
7. Delegacje rosyjskie w Paryżu wydały w ostatnich czasach szereg publikacji za których można ocenić całą akcję, prowadzoną przez koła rosyjskie w celu rekonstrukcji Rosji w jaskrawej sprzeczności do programu polskiego.
8. Według wiadomości Sztabu Generalnego z Węgier zaczęły się już wal-

Porina

R A P O R T D Z I E N N Y Nr. 15.

ki na froncie węgiersko-rumuńskim. Dla odparcia ataków węgierskich Rumunja zmobilizowała podobno 8 dywizji i równocześnie poczyniła pewne kroki celem zapewnienia sobie neutralności Ukraińców. Węgrzy rozporządzają około 30,000 zorganizowanych żołnierzy nie licząc 150- do 200,000 uzbrojonych robotników. Jest wątpliwe czy armja rumuńska przy swoim złym stanie sanitarnym i aprowizacyjnym i przy wzmożonej agitacji bolszewickiej będzie wstanie oprzeć się naciskowi z dwóch stron.

9. Komitet Narodowy Paryski donosi, że rezerwuje dla siebie ogólny kierunek polityki w Rumunji i czyni pewne zastrzeżenia przeciw akredytowaniu p. Lindego tem więcej, że ze strony Komitetu akredytowany został i uznany prowizorycznie p. Kuźmiński.

Olaj 28/3

Warszawa, dnia 27 marca 1919.

P o u f n e .

R a p o r t d z i e n n y N o . 1 6

1/. Do mieszanej Komisji w Cieszynie, mającej się składać z 4 Polaków i 4 Czechów wystany będzie z ramienia Rządu Polskiego poseł Zamorski. Oprócz Zamorskiego wejdą w jej skład pp. Michejda, Czapliński i jeden wojskowy. Komisja międzysojusznicza będzie fungować jako superarbiter.

2/. Pan Kutyłowski donosi z Odessy, że daje się tam zauważyć agitacja za zbliżeniem rosyjsko-niemieckim. Jako tajny agent bawi tam Niemiec Grodeck. W tym kierunku agituje także hr. Bobrinskij i niejaki Stuckenberg.

3/. Polskie poselstwo w Wiedniu donosi, że podobno przyszło do skutku porozumienie między rządami ukraińskim i węgierskim w sprawie transportu wojsk bolszewickich na Węgry.

4/. Pan Modzelewski telegrafuje z Berna, że polecenia Ministerjum o wstrzymanie przyjazdu nowych delegatów Czerwonego Krzyża nie można było wykonać, gdyż polecenie to przyszło już po wyjeździe delegatów. W sprawie odwołania w Polsce bawiących delegatów, prosi p. Modzelewski o podanie powodu ich odwołania, ponieważ nie znając tych powodów polecenia wykonać nie może.

Warszawa dn. 28 marca 1919 r.

R A P O R T D Z I E N N Y. Nr. 17

1. Pan Modzelewski telegrafuje z Berna że zgłosił w Bernie i u rządu Portugalskiego przystąpienie Polski do międzynarodowej unji pocztowej.

2. Pan Modzelewski donosi z Berna, że Szwajcarja, uznając Polskę za państwo niepodległe i suwerenne wzięła dwie kwestje pod rozwagę: 1/ sprawę odszkodowania wojennego dla szwajcarów w Polsce, 2/ Sprawę gwarancji Polski za ruble przywiezione przez polaków do Szwajcarji. Szwajcarja ma zamiar te dwie sprawy we właściwym czasie porużyć. Wydział prawny Ministerjum Spraw Zagranicznych został o tym stanowisku Szwajcarji zawiadomiony.

3. /Z poufnych źródeł urzędowych./ Niemieccy socjaliści niezawisli noszą się z myślą oderwania Prus wschodnich od Niemiec i utworzenia z nich osobnej rzeczpospolitej jako ostoi dla ruchu bolszewickiego w Niemczech. W tym celu wysłali dla pertraktacji z Polską niejakiego Gerlacha do Warszawy. Gerlach zaproponował desinteressement w sprawie Gdańska i Prus Zachodnich oraz odstąpienia Mazurów wzamian za poparcie finansowe i za demonstrację wojskową na granicy. Wobec niebezpieczeństwa takiego pomostu między bolszewizmem rosyjskim a niemieckim przez Prusy Wschodnie nie można było wdawać się w rokowania, choć Gerlach na zapytanie, czy Prusy Wschodnie nie połączyły by się z Polską, oświadczył, że był by sposobny zająć się i tą kwestją. Gerlach pomimo tak daleko idących oświadczeń został do granicy odstawiony. W związku z tem warto zanotować, że nawet niemiecki minister spraw zagranicznych Rantzau jest w kontakcie z przewodcą niemieckich socjalistów niezależnych Haasem.

Warszawa dn. 29 marca 1919 r.

Poufne.

R A P O R T D Z I E N N Y Nr. 18

1. Wedle wiadomości Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich węgierska delegacja bolszewicka przyjechała do Wiednia. Oczekiwane są z tego powodu zawikłania i niepokoje.
2. Komitet Narodowy Paryski donosi, że zamianował tymczasowym przedstawicielem Polski w Madrycie p. Aleksandra Dzeduszyckiego.
3. P. Günther złożył ustny raport o położeniu w Cieszynie, w którym przedstawił groźne skutki niepomysłnego dla Polski załatwienia sprawy cieszyńskiej wobec wzburzonego nastroju robotników węglowych. P. Günther zwróci uwagę miarodajnych czynników w Warszawie na położenie w cieszyńskim. Jako przeciwwagę wpływu czeskiego proponuje p. Günther, aby misja sojusznicza w Cieszynie, którą bardzo okazale ~~xxxx~~ podejmowano w Pradze, przybyła na krótki pobyt do Warszawy. Byłoby wskazane zwrócić się do Komitetu w Paryżu, aby spowodował odpowiednie instrukcje dla misji.
4. W związku z sytuacją w Cieszynie należy sygnalizować łączność organizacji i nastroju mas robotniczych między Śląskiem cieszyńskim a Zagłębiem Dąbrowskim i Górną-śląskiem, tak że wszelki ruch wybuchły w cieszyńskim może z łatwością przerzucić i na wymienione zagłębia.
5. Ministerjum Spraw Zagranicznych wystąpi z propozycją, aby wojskom Ententy operującym przeciw Węgrom przydzielony został agent rządu polskiego.

Warszawa, dnia 31 marca 1919.

P o u f n e .

R a p o r t d z i e n n y No.19.

1/. Państwowy Urząd dla jeńców zwraca uwagę, na konieczność zainteresowania Ententy celem wydania odpowiednich zarządzeń, aby Niemcy przyjmowali z powrotem tych jeńców rosyjskich, którzy przez granicę przedzierają się z Niemiec do Polski.

2/. Urząd Państwowy dla jeńców i Ministerjum Spraw Wewnętrznych donosi, że Niemcy organizują jeńców rosyjskich celem ewentualnego rzucenia ich na Polskę. Z tego powodu może wyniknąć poważne niebezpieczeństwo, zważywszy, że tych jeńców w Niemczech są jeszcze setki tysięcy.

3/. P. Więckowski telegrafuje z Moskwy, że zawiadomił go Cziczerin o wydanem rozporządzeniu wypuszczenia na wolność uwięzionych zakładników i ułatwienia im powrotu do kraju.

4/. Wydaje się koniecznem, aby przyznane na akcję polską na kresach 10 milionów zostały natychmiast wypłacone.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
 I ADJUTANT GŁÓWNY GENERALNY
 WARSZAWA
 L. Dz. 56877 dnia 31/III/19 r.
 NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

Warszawa, dn. 1 kwietnia 1919.

obryt 2/4

P o u f n o .R a p o r t d z i e n n y . N o . 2 0 .

1/. Przedstawiciel Francji p. Prelon, akredytowany jako poseł nadzwyczajny i minister upoważniony był dziś w Ministerjum Spraw Zagranicznych i jutro wręczy listy uwierzytelniające Naczelnikowi Państwa.

2/. Wizytator apostolski ks. Ratti zawiadomił p. Prezydenta Ministrów, że Stolica Apostolska uznała Polskę jako państwo nieazawisłe i suwerenne a Rząd Polski jako rząd legalny.

3/. Rumuńskie Ministerjum Spraw Zagranicznych uprasza o wyjaśnienie co do charakteru poselstwa polskiego w Bukareszcie. Interpelacja trzymana jest w tonie dla obecnego składu poselstwa nieprzychylnym.

4/. Sygnalizować należy debaty we francuskiej Izbie Deputowanych. Deputowany Francis Bouillon, prezes Komisji dla Spraw Zagranicznych krytykował dobór osób delegacji francuskiej do Polski a szczególnie generała Niessel.

5/. P. Więckowski telegrafuje z Moskwy, że uwięzieni zakładnicy zostali wypuszczeni i że 10 kwietnia wyjeżdżają do Finlandji.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 5687 dnia 1 / IV 1919 r.
załącz. Wydział.